

Saudiaffären. Expert dömer ut mörkläggningen

”Regeringen kan inte förstöra handlingar”

Regeringen gallrade bort det kontroversiella mejlet om Saudiaffären. I stället skrevs innehållet över till en annan handling – som kallas för arbetsmaterial. – Att ”degradera” en inkommen handling till ett arbetspapper är att kringgå både offentlighetsprincipens andemening och bokstav, säger Nils Funcke, expert på offentlighetsprincipen.

Jens Kärman
jens.karrman@dn.se

● Sveriges Radios Ekot avslöjade i går ett tidigare okänt mejl som visar att försvarsdepartementet i januari 2010 kände till att FOI skapat ett bulvanföretag, SSTI, som skulle sköta det omtalade projektet med vapenfabriken i Saudiarabien. När Ekot begärde ut mejlet hos försvarsdepartementet fick de beskedet att dokumentet inte existerade.

Försvarsdepartementet skriver i ett pressmeddelande att handlingen inte diarieförts men inte heller

slängts. I stället har delar av handlingen hamnat i en annan, hemligstämplad, akt.

DN kan i dag avslöja hur försvarsdepartementet kringgick offentlighetsprincipen. Någon gång under 2010 gallrades handlingen bort, visar dokument som konstitutionsutskottet tagit del av.

På så vis är dokumentet inte längre en allmän handling. Men samtidigt fördes innehållet över i en annan handling – men klassades då som arbetsmaterial.

– Då slipper man säga att den finns och behöver inte diarieföras den, säger Peter Eriksson.

Nils Funcke, expert på offentlighetsprincipen, är upprörd:

– Vi kan inte ha myndigheter som sitter och förstör allmänna inkomna handlingar och konverterar dem till arbetspapper, säger han.

Det finns även ett formellt problem med departementets agerande:

Peter Eriksson
Foto: Roger Turesson

Fakta.

Planer på hemlig vapenfabrik

● **I mars i år** avslöjade Sveriges Radios Ekoredaktion att Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) haft planer på att i hemlighet ge stöd till bygget av en vapenfabrik i Saudiarabien.

● **Ett särskilt** bulvanbolag, SSTI, ska ha bildats för att förverkliga planerna, som aldrig blev verklighet.

● **Försvarsminister** Sten Tolgfors (M) anmälades efter uppgifterna till konstitutionsutskottet, KU, som beslutade att inleda en granskning.

● **Den 29 mars** avgick Sten Tolgfors.

– Regeringen hemligstämplar arbetshandlingen, vilket måste betyda att man anser att även det ursprungliga mejlet borde ha varit hemligstämplat. Och då får det inte gallras, säger Peter Eriksson. Han är tveksam till om försvarsdepartementets agerande är lagligt.

– Om man gjort så här i departementet för att det inte längre ska vara en allmän handling med sekretessmaterial är frågan om det är brottsligt, för så får man nog inte göra, säger han.

Henrik Hedberg, pressekreterare hos försvarsminister Karin Enström (M), bekräftar att handlingen gallrats bort men skyller på en enskild tjänsteman.

– Det har begåtts ett fel av en enskild opolitisk tjänsteman som inte diariefört den inkomna handlingen, säger han.

Är det även den enskilde tjänstemannen som hemligstämplat arbetsmaterialet?

– Det finns rutiner för detta. Jag kan inte svara på det.